

Sygn. akt V CSK 335/15

POSTANOWIENIE

Dnia 8 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z wniosku Skarbu Państwa - Naczelnika Opolskiego Urzędu Skarbowego
w Opolu

przy uczestnictwie R. C.

o orzeczenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 8 października 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w Opolu
z dnia 13 lutego 2015 r., sygn. akt VI Ga 214/14,

odrzuca skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

Postępowanie w niniejszej sprawie zostało wszczęte na wniosek Skarbu Państwa reprezentowanego przez Naczelnika Opolskiego Urzędu Skarbowego w Opolu, który żądał zakazania uczestnikowi prowadzenia działalności gospodarczej na podstawie art. 373 ustawy z 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe i naprawcze (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r. poz. 233 ze zm.; dalej: p.u.n.). Od postanowienia z 13 lutego 2015 r., wydanego w tej sprawie przez Sąd Apelacyjny w Opolu, skargę kasacyjną złożył wnioskodawca, w imieniu którego działa radca prawny umocowany przez Naczelnika Opolskiego Urzędu Skarbowego w Opolu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Art. 4 ust. 4 pkt 1 ustawy z 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (jedn. tekst: Dz. U. z 2013 r., poz. 1150; dalej: „ustawa o Prokuraturii”), stanowi, że do zadań Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa należy wyłączne zastępstwo procesowe Skarbu Państwa przed Sądem Najwyższym, z zastrzeżeniem art. 8b ust. 5 ustawy o Prokuraturii, który to przepis przewiduje, że w przypadku przekazania podmiotowi reprezentującemu Skarb Państwa do prowadzenia sprawy lub grupy spraw, w których zastępstwo procesowe Skarbu Państwa przez Prokuratorię Generalną, jest obowiązkowe, podmiot ten wykonuje zastępstwo procesowe Skarbu Państwa również przed Sądem Najwyższym.

Zastępstwo procesowe Skarbu Państwa przez Prokuratorię Generalną dotyczy spraw, w których Skarb Państwa jest lub powinien być stroną powodową albo pozwaną, jak również uczestnikiem postępowania w sprawie rozpoznawanej w trybie nieprocesowym. Ma ono charakter obowiązkowy aż do zakończenia sprawy w sprawach rozpoznawanych w pierwszej instancji przez sąd okręgowy (art. 8 ust. 1 ustawy o Prokuraturii), ale zarazem tylko w tych sprawach istnieje możliwość przekazania przez Prokuratorię Generalną zastępowania Skarbu Państwa innemu podmiotowi (art. 8b ust. 1 ustawy o Prokuraturii) (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 listopada 2014 r., IV CSK 292/14, nie publ. I orzecznictwo powołane w uzasadnieniu).

Niniejsza sprawa rozpoznawana była w pierwszej instancji przez Sąd Rejonowy, w postępowaniu nieprocesowym. Uwzględnivszy, że podstawa prawna żądania zgłoszonego przez wnioskodawcę wynika z prawa upadłościowego i naprawczego, a § 198 ust. 1 zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z 12 grudnia 2003 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych (...) przewiduje zarejestrowanie wniosku wszczynającego postępowanie w takiej sprawie przez sąd upadłościowy w repertorium Gzd, sprawę tę można by uznać za „rozpoznawaną w postępowaniu upadłościowym i naprawczym”. Gdyby nawet przypisać jej taki status, to art. 4 ust. 4 ustawy o Prokuraturii, który przewidywał wyłączenie obowiązkowego zastępstwa Skarbu Państwa przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa w sprawach rozpoznawanych w postępowaniu upadłościowym i naprawczym został uchylony przez art. 1 pkt 2 lit. b ustawy z 19 marca 2009 r. o zmianie ustawy o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz.U. Nr 79, poz. 660), która weszła w życie 12 czerwca 2009 r.

Jak wskazał Sąd Najwyższy między innymi w postanowieniach z 30 sierpnia 2006 r., I CSK 192/06 (niepubl.), z 31 sierpnia 2006 r., I CZ 47/06 (OSNC 2007, Nr 5, poz. 75) i z 12 grudnia 2006 r., I CSK 415/06 (niepubl.), z art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy o Prokuraturii wynika także norma o charakterze procesowym przyznająca zdolność postulacyjną przed Sądem Najwyższym wyłącznie radcom Prokuraturii Generalnej i pozbawiająca jednocześnie tej zdolności adwokatów i radców prawnych. Przepis art. 87¹ § 3 k.p.c. należy zatem interpretować w ten sposób, że w sprawach, w których obowiązuje zastępstwo Skarbu Państwa przez Prokuratorię Generalną, nie jest dopuszczalne zastępowanie go przez jakikolwiek inny podmiot. Obejmuje to także czynności związane z postępowaniem przed Sądem Najwyższym, podejmowane przed sądem niższej instancji, takie jak wniesienie skargi kasacyjnej. Oznacza to, że do wniesienia skargi kasacyjnej w niniejszej sprawie w imieniu Skarb Państwa uprawniona jest wyłącznie Prokuratoria Generalna, natomiast podmiot działający w postępowaniu przed sądami powszechnymi jako *stacio fisci* Skarbu Państwa, reprezentowany przez radcę prawnego lub adwokata pozbawiony jest zdolności postulacyjnej (tak też Sąd Najwyższy w postanowieniu z 13 marca 2012 r., V CSK 244/11, OSNC- ZD 2013, Nr 3, poz. 60).

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy odrzucił skargę kasacyjną, jako niedopuszczalną, bowiem wniesioną przez osobę nieuprawnioną.